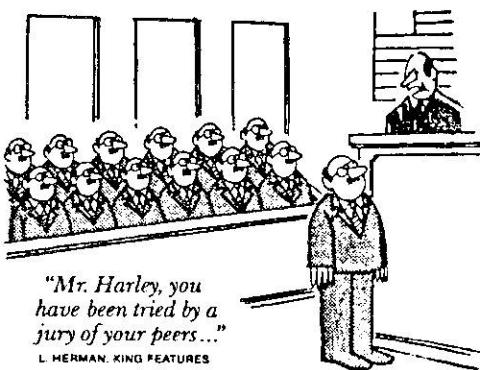

tôi lām bōi thām

D.S.K.

Sau khi "tuyen the" trung thanh voi co 50 sao, mot ngay dep troitoi nhien duoc trat hau toa (Superior Court)toi hoan hon, tu xet lai minh khong he du do - Nhink phong bi...nhu sua rang lai bi kieu di hau toa - Coi ky lai te ra toa kieutoi di lam boi tham (Juror) trong mot thoi gian 10 ngay. Sau day la kinh nghiem va chuyen buon vui da xay ra trong nhung ngay hau toa.

Truoc het, khi di lam nhan vien, ban can phai cu bi cho nhieu truyen de doc, các bà có thể đem theo len de dan v.v.

Ngay đầu tiên, sau khi bước qua cửa phòng chờ đợi của bồi thẩm(Jury assembly room), mọi người được phát một cái thẻ ghi chú Juror và tên tòa án - Về đó, các bồi thẩm được hướng dẫn cấp tốc về những điều cần biết khi thi hành nhiệm vụ; ví như đúng hạn luật sư nếu không được nhận vào bồi thẩm đoàn, ngoài vào ghế bồi thẩm thì không được bàn luận trường hợp đang xử với bất cứ ai, không được tự động di tới phạm trường để nghiên cứu, không được v.v.

Sau khi được hướng dẫn xong, tôi lấy Lệnh hό Xung ra luyện một lát thì tên tôi được xổ số ra và tôi bắt đầu xác chiều đi hầu tòa. Ma đưa đường quí dưa lồi, tôi bị vào hầu tòa xét một vụ mai dâm mà người bán dâm là một thanh niên mâu cà phê không có sữa(?) - Quan tòa buộc vào, tất cả đúng dây và lúc суд tòa án bắt đầu xổ số lần II - Lồng xổ số cũng như lồng xổ số kiến thiết quốc gia và trúng đat đi, tên tôi được bốc ra đầu tiên và tôi vào ngoài số 1 - Có tất cả 12 người được xổ ra và kе đó là phần trình diễn - Quan-tòa dạy nếu được chọn làm bồi thẩm thi phải chú ý nghe các lời khai của nhân-chứng, của hai luật sư nguyên cáo và bị cáo cầm không được ..v.v.. Sau lời quan-tòa, các bồi-thẩm phải kê-khai tên họ, nghề-nghiep gia-canh, nỗi cù trú...v.v.. Kế đến là phần hỏi thăm sức-khỏe mà hai luật sư được quyền theo luật-pháp hỏi bồi thẩm - Mục đích của các câu hỏi là để xem người bồi-thẩm tương lai(potential juror) có quen biết với bị cáo, cảnh sát, luật sư..v.v.. hoặc bồi-thẩm có những thành kiến không tốt đối với bị cáo hoặc đối với luật lệ hiện hành..v.v.. Tôi bị luật-sư biện-hộ hỏi: "Ông nghĩ thế nào về nghi can khi người này bị cáo là hành-nghề mai dâm?" Xin các bạn nào có cao kiến trả lời dùm. Tiên đây tôi xin mở đầu ngoặc: Theo luật lệ Mỹ, nghi can chờ tôi khi bị lên án vẫn được coi là vô can và phân buộc tôi cũng như đưa ra chứng cớ(evidence), nhân-chứng (witness) hoàn toàn do luật-sư nguyên-cáo đảm trách; nghi can không cần phải chứng minh chi hết và nếu là tội hình (Criminal) thì hết cả 12 bồi thẩm phải đồng-ý tuyên bố có tôi, khi đó nghi can mới bị buộc tội, nếu có sự bất đồng giữa các bồi-thẩm, tòa phải xử lại hoặc...v.v...

Hai luật sư sau khi hỏi xong 12 người bồi-thẩm tạm(potential juror) thì họ được quyền xin tòa cho "đi chòi" người nào mà họ thấy bất lối cho hoặc nguyên do họ có nghi can(Nguyên do là đại diện cho luật pháp, nôm na gọi là đại diện nhân dân-Đây là đại diện thật sự chứ không phải đại diện theo cái lối tòa án nhân-dân CỘNG-SẢN). Một người bồi thẩm "được" cho đi chòi thì lúc sự lại bốc thăm xổ số kêu một người thay thế và nếu trong số 30 người bồi-thẩm của đợt đầu mà bị thay thế gần hết thì quan tòa lại cho kêu thêm 1 số khác - Số lượng người kêu thêm tùy thuộc theo quan tòa và giao ước của mỗi tòa án -- Các bồi-thẩm được mời đi chòi nếu họ tố ý bất lối cho một hai bên(excuse for cause) hoặc nếu họ không đáp ứng một tiêu chuẩn nào đó của luật sư(peremptory excuse) - Luật sư áp dụng quyền peremptory mà KHÔNG cần phải nói lý do - Trong suốt 10 ngày hầu tòa, tôi bị mời đi chòi một lần vì "cause" mà tôi sẽ nói tới.

Hiện nay, tòa-án Los Angeles đang xử rất nhiều tội uông rượu quá chén mà lái xe(Driving under the influence of alcoholic beverage)vây xin các bạn coi chừng.

Sau khi bị luật-sử của nghi can cho đi chở,tôi lại khẩn gởi trở về phòng đợi luyện chuồng--Chờ đợi cả ngày,ngồi ngáp lên ngáp xuống như các em về chiều đợi khách kêu,tôi lại bị kêu đi hầu tòa xử vụ bình thản kinh càn vô viễn dương-trí của nhà nước(!)(Conservatorship)--Kỳ này có kinh nghiệm dày mìn và vì tôi không muốn ngồi nghe chuyện diễn cho nên khi bị kêu lên ngồi ghế bồi-thẩm thì sau khi kê khai "tam-dời" tôi bèn nói cho luật sú biết rằng là tôi thấy người ông ta biện hộ cần phải vò nhà thường dưỡng trí và tôi không cần nghe lời biện hộ! Rõ là tôi lại bị cho đi chở về lại phòng đợi luyện chuồng.Tóm lại,rút kinh nghiệm của các ngày đi hầu tòa tôi xin đưa ra các lạm-giản sau đây:

I-Luật pháp Mỹ binh-vực nghi-can quá sá-Nếu bị kết án là vì tôi quá rõ ràng-Nghi can không cần phải đưa chúng cõ để tố mình không có tội.

2-Vì binh-vực quá lố nghi-can nên tòa dành rất nhiều thi giờ để chọn lùa bồi-thẩm-Một vụ lái xe uống rượu mà phải mất bốn ngày để lùa 12 bồi-thẩm và các bồi thẩm này phải "nhất-trí" mới được.

3-Bạn khi bị kêu ra tòa không xin hoãn được nếu không có lý do chính đáng(Lý do chính đáng được ghi rõ ràng trong trát tòa)

4-Khi đã đi làm bồi thẩm rồi mà bạn không muốn ngồi ghế bồi thẩm bạn cứ thẳng ruột ngựa mà nói, bạn sẽ được cho đi chở liên-Ví dụ khi xử một vụ lái xe áu mà bạn bảo rằng "Tôi ghét nhất những người lái xe không cần thận" thì luật sú bị cáo sẽ xin tòa cho bạn miễn ngồi ở phiên xử liên.

5-Nhớ đem theo sách vở hoặc phuơng tiện giải trí (Nhủ bói bài , dan len...v..) vì đi làm bồi thẩm=chờ đợi.

6-Mỗi ngày đi hầu tòa, bạn được lãnh 5 đô và nếu ông chủ trả lương cho bạn ngày đó thì số tiền 5 đô này sau khi lãnh ra sẽ nạp lại cho chủ.Tiền xe thi bạn giữ lấy nhưng theo kinh nghiệm của tôi thì trong 10 ngày đi hầu tòa tôi tốn hết 20 đô tiền xe buýt và tòa hoàn lại cho tôi 15 đô theo luật định,rõ là lò vòn 5 đô .

7-Khi bị trát đòi, bạn nên đi cho biết nên công lý Mỹ,kể ra nó cũng có những cái hay cần học.